

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ:
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΧΟΡΟΥ ΤΗΣ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΚΟΥΜΟΥΤΣΕΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

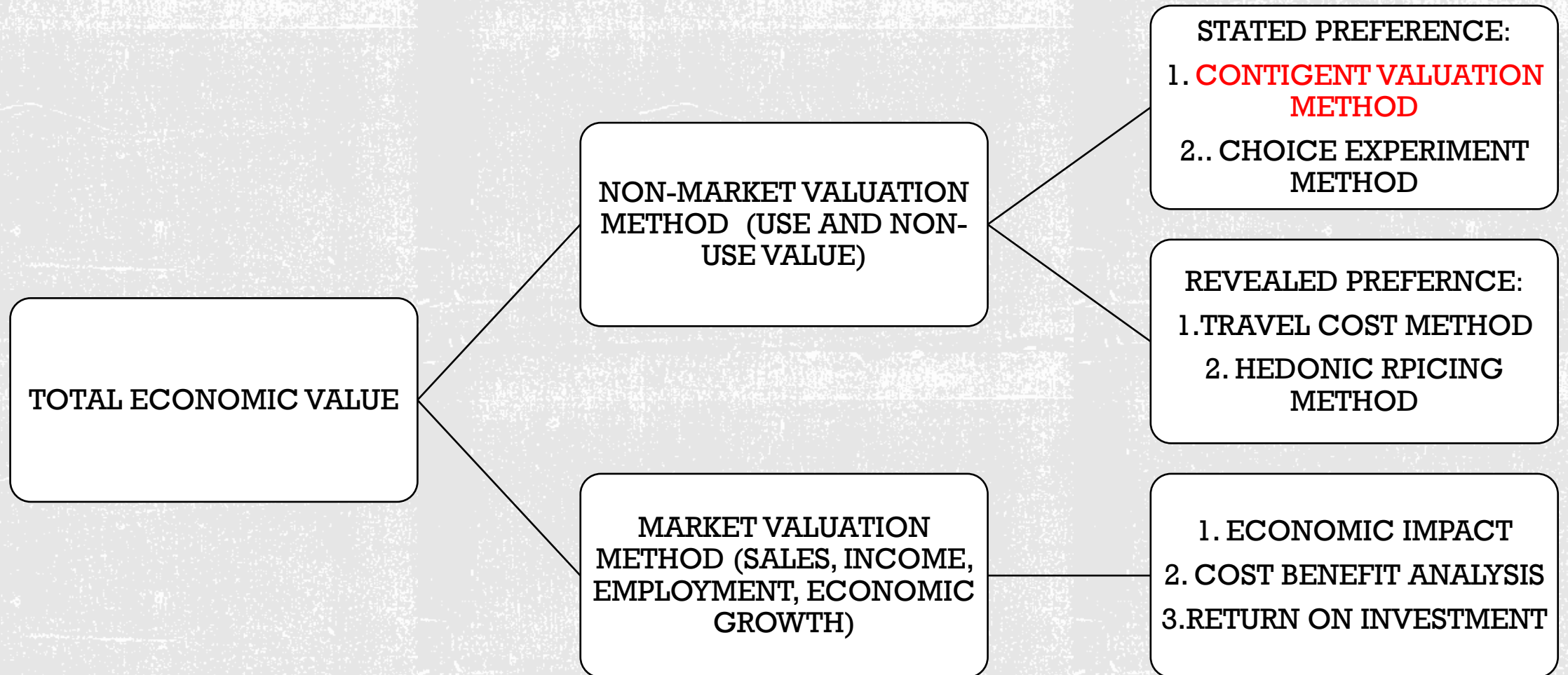
ΕΙΣΑΓΩΓΉ

- Η παρούσα διδακτορική διατριβή εστιάζει στο ρόλο της Πολιτιστικής Κληρονομιάς στην ελληνική οικονομία και εξερευνά τις αναπτυξιακές της δυνατότητες, ως παράγοντα βιώσιμης ανάπτυξης.
- Η σύνδεση θεωρητικής και εμπειρικής τεκμηρίωσης καταδεικνύει τη σπουδαιότητα της πολιτιστικής κληρονομιάς στην οικονομική μεγέθυνση της Ελλάδας.
- Η αποτελεσματικότητα των οικονομικών πολιτικών που εφαρμόζονται σε μια χώρα επηρεάζουν άμεσα την οικονομική της ανάπτυξη, για το λόγο αυτό στην παρούσα διατριβή εξετάζεται η αποτελεσματικότητα των πολιτιστικών πολιτικών που ακολουθούνται σε όλα τα επίπεδα (εθνικό, τοπικό, σε επίπεδο έργου).

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΧΟΡΟΥ ΤΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

- Τα φεστιβάλ και ο κλάδος των τουριστικών εκδηλώσεων είναι από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες μορφές τουρισμού. Τα φεστιβάλ και οι εκδηλώσεις ως πολιτική προσέλκυσης επισκεπτών με σκοπό την μείωση της εποχικότητας, την αύξηση της επισκεψιμότητας εσοδών ως έμμεση μορφή marketing.
- Η μελέτη περίπτωσης στην έρευνα μας ασχολείται με το Διεθνές Φεστιβάλ Χορού της Καλαμάτας στο οποίο έχει εφαρμοστεί η Μέθοδος Ενδεχόμενης Αποτίμησης, με σκοπό την οικονομική αποτίμηση του Φεστιβάλ από την εκτίμηση του WTP που δηλώνουν οι συμμετέχοντες κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ.
- Τα τελευταία 26 χρόνια το Φεστιβάλ Χορού της Καλαμάτας αποτελεί την κορυφαία διοργάνωση του συγχρόνου χορού στην Ελλάδα. Το φεστιβάλ διαρκεί δέκα ημέρες και περιλαμβάνει παραστάσεις, σεμινάρια αλλά και άλλες παράλληλες εκδηλώσεις. Το 2018 όπου είναι και το έτος αναφοράς της μελέτης έλαβαν χώρα 14 παραστάσεις στο Μέγαρο Χορού με συνολικά έσοδα 40.037 €.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ (SNOWBALL, 2012)

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΊΑ

Η Ενδεχόμενη μέθοδος αποτίμησης (CVM) είναι μια μέθοδος όπου το βασικό θεωρητικό της πλαίσιο στηρίζεται στα οικονομικά της ευημερίας (μεγιστοποίηση της χρησιμότητας) και συνδέει τις τιμές του WTP με την λειτουργία των ατομικών προτιμήσεων

Ο Bateman et al.(2002) προσδιορίζει οχτώ διαφορετικές φάσεις που εμπλέκονται στην πρακτική εφαρμογή των μελετών δηλωμένης προτίμησης όπως η CVM:

- Προσδιορισμός των βασικών ερωτημάτων
- Προσδιορισμός της μεθόδου έρευνας.
- Επιλογή πληθυσμού και δείγματος
- Σχεδιασμός ερωτηματολογίου
- Δοκιμή ερωτηματολογίου, επανασχεδιασμός και διεξαγωγή τελικής μελέτης.
- Οικονομετρική ανάλυση. Συνήθως εκτιμάται η καμπύλη προσφοράς προκειμένου να διερευνηθούν καθοριστικοί παράγοντες του WTP. Η καμπύλη προσφοράς σχετίζεται με αριθμό επισκέψεων, εισόδημα, εκπαίδευση, και άλλες επεξηγηματικές μεταβλητές
- Διεξαγωγή ελέγχων εγκυρότητας και αξιοπιστίας
- Συσσωμάτωση αποτελεσμάτων από το δείγμα στον συνολικό πληθυσμό και δημιουργία αναφοράς αποτελεσμάτων.

$$W_i = f(Q_{ij}, Y_i, S_i, X_i)$$

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ CVM ΣΕ

ΦΕΣΤΙΒΑΛ

- Use value of cultural experiences: A comparison of contingent valuation and travel cost” (Armbrecht, 2014). Η μελέτη αυτή, αποτιμήθηκε η αξία δυο αστικών πολιτιστικών ινστιτούτων με τη μέθοδο CVM και TCM, με σκοπό τη σύγκριση των δυο μεθόδων και την αποτύπωση των διαφοροποιήσεών τους. Τα βασικά αποτελέσματα της μελέτης ήταν ότι η μέθοδος TCM δεν είναι κατάλληλη για πολυδιάστατες εμπειρίες, διότι αποτιμάται η συνολική εμπειρία του ταξιδιού και όχι μόνο η επίσκεψη στο μουσείο
- “Estimating Use and Non-use Values of a Music Festival” (Andersson, Armbrecht and Lundberg, 2012b). Η μελέτη αυτή υπολόγισε την use and non-use value του φεστιβάλ Way Out West στο Gothenburg, χρησιμοποιώντας την CVM. Η συνολική αξία του φεστιβάλ αποτιμήθηκε στα 10.400.000 €.
- “Who pays more for a cultural festival Tourists or local?” (Herrero et al., 2012). Στη μελέτη αυτή χρησιμοποιήθηκε η CVM, για να αποτιμήσει το WTP των θεατών αλλά και των ντόπιων ενός φεστιβάλ κλασικής μουσικής στο Santiago de Compostel. Τα αποτελέσματα της μελέτης έδειξαν ότι το WTP των τουριστών είναι μεγαλύτερο από αυτό των ντόπιων.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ

- Προκειμένου να δημιουργηθεί η καμπύλη ζήτησης του φεστιβάλ δημιουργήθηκε ένα ερωτηματολόγιο προκειμένου να αποτυπωθούν οι αξίες μη χρήσης, χωρισμένο σε τρεις ομάδες ερωτήσεων.
- Οι μεταβλητές που εξετάστηκαν σε σχέση με την προθυμία πληρωμής είναι: Μονιμή Κατοικία, Φύλλο, Ηλικία, Επίπεδο εκπαίδευσης, Επάγγελμα, Εισόδημα νοικοκυριού
- Δοκιμή ερωτηματολογίου σε 20 έμπειρους ερευνητές, για να αξιολογηθεί η σαφήνεια και η αποτελεσματικότητά του.
- Στο ερωτηματολόγιο χρησιμοποιούνται ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής κλειστού τύπου. Η πρώτη ομάδα αποτυπώνει τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων, η δεύτερη ομάδα την αντίληψη των συμμετεχόντων για τη σημασία της πολιτιστικής κληρονομιάς (και του Φεστιβάλ γενικότερα) για την τοπική οικονομία και η τρίτη ομάδα ερωτήσεων αναφέρεται στην προθυμία τους να πληρώσει σε ένα συγκεκριμένο σενάριο.
- Οι τιμές χρήσης και μη χρήσης υπολογίστηκαν μέσω του **WTP** χρησιμοποιώντας ως μέσο πληρωμής τα ποσά που επέλεξαν οι ερωτηθέντες για να γίνουν μέλη του Φεστιβάλ.
- Στα συμπεριφορικά οικονομικά, η προθυμία πληρωμής (**WTP**) είναι η μέγιστη τιμή στην ή κάτω από την οποία ένας καταναλωτής θα αγοράσει σίγουρα μια μονάδα ενός προϊόντος.
- Η μελέτη έθεσε το υποθετικό ερώτημα, εάν θα ήταν διατεθειμένοι να πληρώσουν ετήσια συνδρομή (ουσιαστικά να γίνουν μέλη) για να τους δοθούν κάποια προνόμια, όπως εκπτώσεις, **prime seats**, αναμνηστικά, αλλά και την στηρίξη του θεσμού. Η ερώτηση είχε τη μορφή πολλαπλών επιλογών κλειστού τύπου: 10 €, 20 €, 40 €, 80 €, 100 €.

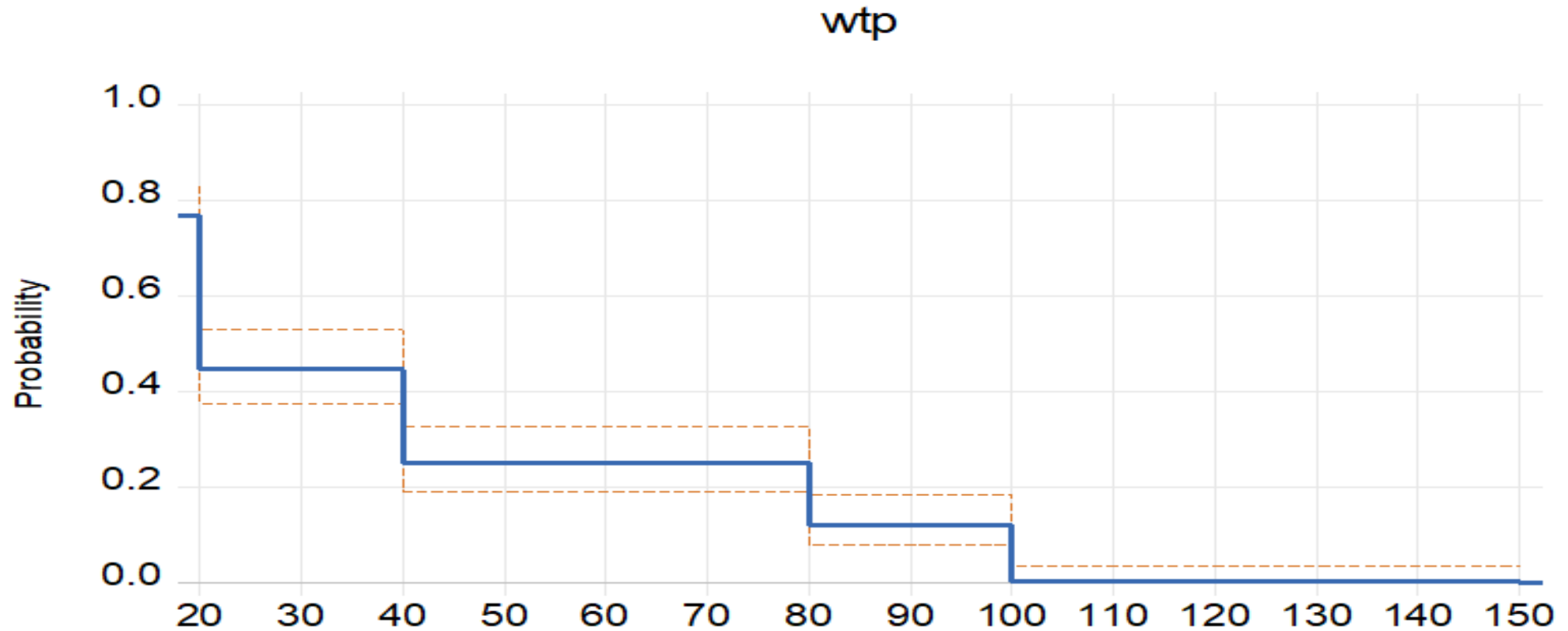
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ (ΣΥΝ'ΕΧΕΙΑ)

- Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της υποθετικής προκατάληψης σχετικά με το πραγματικό **WTP** των συμμετεχόντων, τέθηκαν διάφορες ερωτήσεις σχετικά με τη σημασία του φεστιβάλ και την εμπειρία τους από αυτό. Μια δεύτερη ερώτηση που τίθεται, προκειμένου να μετρηθεί η αξία μη χρήσης των συμμετεχόντων είναι η αποτίμηση της συνολικής εμπειρίας τους στο φεστιβάλ. Η ερώτηση είχε τη μορφή πολλαπλών επιλογών κλειστού τύπου: 20 €, 40 €, 80 €, 100 € και 150 €.
- Δεδομένου ότι η επιτυχία της έρευνας πεδίου **CVM** εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την κατανόηση των υποθετικών σεναρίων, η έρευνα πραγματοποιήθηκε επί τόπου κατά τη διάρκεια του φεστιβάλ από έμπειρο ερευνητή για δέκα ημέρες αφού έλαβε ειδική άδεια από τους διοργανωτές και τον δήμαρχο. Οι ερευνητές, στο τέλος των παραστάσεων, μοίρασαν οι ίδιοι τα ερωτηματολόγια, προκειμένου να απαντήσουν σε τυχόν ερωτήσεις, αλλά και να επικοινωνήσουν τον στόχο της έρευνας.
- Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για τη διεξαγωγή της μελέτης ήταν η μικτή μέθοδος. Οι ερευνητές μοίρασαν ερωτηματολόγια όλες τις ημέρες του φεστιβάλ, σε όσους ήθελαν να τα συμπληρώσουν επιτόπου, ενώ συνέλεξαν και ηλεκτρονικές διευθύνσεις (**email**) για όσους ήθελαν να συμπληρώσουν ηλεκτρονικά το ερωτηματολόγιο (**google survey**).
- Συγκεντρώθηκαν συνολικά 169 ερωτηματολόγια, εκ των οποίων τα 136 ήταν έγκυρα και 33 ερωτηματολόγια συγκεντρώθηκαν μέσω **email**, εκ των οποίων τα 17 ήταν έγκυρα. Ο παρακάτω πίνακας δείχνει αναλυτικά τις μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν στη μελέτη και συγχωνεύει τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά και τη συμπεριφορά των ατόμων σε σχέση με το φεστιβάλ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΧΟΡΟΥ ΤΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ, 2018

Ηλικιακή διαστρωμάτωση		Επίπεδο εκπαίδευσης		Επάγγελμα		Ετησια Εισοδηματική διαστρωμάτωση	
0=13-19	8,50%	Αποφοιτ. Γυμνας	3,30%	Αυτοαπασχολουμενο	26,10%	εως 9.999€	19,60%
1=20-29	20,90%	Αποφ Β/θμιας	7,80%	Φοιτητής/τρια	16,30%	10.000-14.999€	24,80%
2=30-39	24%	Φοιτητής/τρια	8,50%	Συνταξιούχος	12,40%	15.000-24.999€	18,30%
3=40-49	19,60%	Αποφ Τεχνικής σχολής	4,60%	Νοικοκυρα	2%	25.000-34.999€	10,50%
4=50-59	12,40%	Αποφ Γ/βαθμιας	36%	Δημοσ. Υπάλληλος	11,10%	35.000-49.999€	9,80%
5=60+69	11,10%	Μεταπτυχιακο Διπλ	34%	Μισθωτός	30,10%	50.000-74.999€	4,60%
6=70+	3,30%	Διδακτορικό διπλ	5,90%	Μερικ Απασχ.	0,70%	75000€ +	6,50%
				Ανεργος	1,31%		
Φύλο		Μόνιμη κατοικία		Κάτοικος Καλαμάτας			
Άντρας	28,80%	Ελλάδα	82,40%	Κάτοικος Καλαμάτας	20,90%		
Γυναίκα	71,20%	Εξωτερικο	17,60%	Επισκέπτης	77,80%		

ΚΑΜΠΎΛΗ ΖΉΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΆΛ ΧΟΡΟΎ ΤΗΣ ΚΑΛΑΜΆΤΑΣ, 2018

ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ WTP,2018

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΩΣΗ		ΕΠΊΠΕΔΟ ΕΚΠΑΪΔΕΥΣΗΣ		ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ		ΕΤΗΣΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΉ ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΩΣΗ	
0=13-19	58,46 €	Αποφοιτ. Γυμνασ	88,00 €	Αυτοαπασχολουμενος	64,50 €	εως 9.999€	69,00 €
1=20-29	70,63 €	Αποφ Β/θμιας	51,67 €	Φοιτητής/τρια	65,20 €	10.000-14.999€	68,42 €
2=30-39	62,97 €	Φοιτητής/τρια	55,38 €	Συνταξιούχος	64,74 €	15.000-24.999€	56,07 €
3=40-49	68,67 €	Αποφ Τεχνικής σχολής	70,00 €	Νοικοκυρα	60,00 €	25.000-34.999€	53,13 €
4=50-59	45,26 €	Αποφ Γ/βαθμιας	66,55 €	Δημοσ. Υπάλληλος	59,41 €	35.000-49.999€	59,33 €
5=60+69	58,24 €	Μεταπτυχιακο Διπλ	57,50 €	Μισθωτός	65,87 €	50.000-74.999€	101,43 €
6=70+	104,00 €	Διδακτορικό διπλ	92,22 €	Μερικ Απασχ.	80,00 €	75000€ +	73,00 €
				Ανεργος	20,00 €		
Φύλο		Μόνιμη κατοικία		Κάτοικος Καλαμάτας			
Άντρας	69,09 €	Ελλάδα	63,57 €	Κάτοικος Καλαμάτας	53,44 €		
Γυναίκα	61,83 €	Εξωτερικο	64,23 €	Επισκέπτης	66,92 €		

ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ

- Αυτή η μελέτη έχει πολλές προεκτάσεις τόσο θεωρητικές όσο και ακαδημαϊκές. Πρώτον, αυτή η μελέτη προσδιόρισε σημαντικούς καθοριστικούς παράγοντες με την εφαρμογή **CVM**.
- Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά δείχνουν ότι οι γυναίκες με υψηλό εισόδημα και υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης είναι πιο πρόθυμες να πληρώσουν.
- Μια άλλη σημαντική παρατήρηση είναι ότι οι επισκέπτες είναι πιο πρόθυμοι να πληρώσουν από τους κατοίκους της Καλαμάτας. Η συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας είναι επιβεβλημένη για τη βιωσιμότητα του φεστιβάλ.
- Οι πρακτικές επιπτώσεις αυτής της μελέτης μπορούν να είναι πολύ χρήσιμες για τον υπεύθυνο χάραξης πολιτικής για να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα του φεστιβάλ στοχεύοντας τις κοινωνικές ομάδες με τη μεγαλύτερη προθυμία πληρωμής, τον μηχανισμό τιμολόγησης, την ετήσια συνδρομή, τη δωρεά, τη χορηγία, έμμεσους πόρους κ.λπ.
- Οι επιπτώσεις της μελέτης συνοψίζονται στην καταλληλότητα του **CVM** για την οικονομική αξιολόγηση των φεστιβάλ και των πολιτιστικών αγαθών.

ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ (*ΣΥΝΕΧΕΙΑ*)

- Το Διεθνές Φεστιβάλ Χορού της Καλαμάτας σύμφωνα και με την παραπάνω αποτίμηση συνεισφέρει ουσιαστικά στους παραπάνω στόχους αλλά επιπρόσθετος συνεισφέρει στην τοπική οικονομία και απασχόληση ενισχύοντας παράλληλα και τον τουρισμό. Το 78% των θεατών είναι μη κάτοικοι (τουρίστες) γεγονός που αποδεικνύει την απήχηση του Φεστιβάλ διεθνώς.
- Η χρησιμότητα των ευρημάτων είναι πολύπλευρα αφού μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους διοργανωτές για την αύξηση του κοινού του Φεστιβάλ στοχεύοντας στις κοινωνικές ομάδες με την μεγαλύτερη προθυμία πληρωμής, τα ευρήματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν επίσης και για τον μηχανισμό τιμολόγησης.
- Βιωσιμότητα του Φεστιβάλ η αύξηση έμμεσων εσόδων είναι επιβεβλημένη. Η αύξηση των εσόδων του κυλικείου και του καταστήματος αναμνηστικών θα ενισχύσει την οικονομική Βιωσιμότητα του Φεστιβάλ. Τέλος η αύξηση των εσόδων από πολιτιστικά δρώμενα και χορηγίες είναι επίσης μια πρακτική που θα ενίσχυε ιδιαίτερα το Φεστιβάλ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΎ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ
ΣΑΣ